

PROMOTION AND PRESERVATION OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE ACT,
B.E. 2559 (2016)

Reçu CLT CIH / ITH
Le - 4 AVR. 2017
N° 0192

BHUMIBOL ADULYADEJ, REX;

Given on the 11th Day of February B.E. 2559;

Being the 71st Year of the Present Reign.

His Majesty King Bhumibol Adulyadej is graciously pleased to proclaim that:

Whereas it is expedient to have the law on promotion and preservation of Intangible Cultural Heritage;

Be it, therefore, enacted by the King, by and with the advice and consent of the National Legislative Assembly, as follows.

Section 1. This Act is called the "Promotion and Preservation of Intangible Cultural Heritage Act, B.E. 2559 (2016)".

Section 2.¹ This Act shall come into force as from the day following the date of its publication in the Government Gazette.

Section 3. In this Act:

"Intangible Cultural Heritage" means the cultural knowledge, expression, conduct or skill expressed through a person, an instrument or an object which has gained mutual recognition and a sense of belonging by persons, groups of persons or communities and has been passed on from generation to generation with possible adjustment in response to their individual environment;

"Community" means one or more groups of persons having the knowledge in, the conduct towards the transmission of, or the participation in, the intangible cultural heritage concerned;

---

¹ Published in Government Gazette, Vol. 133, Part 19a, dated 1st March 2016.

“Commission” means the Promotion and Preservation of Intangible Cultural Heritage Commission;

“Director-General” means the Director-General of the Department of Cultural Promotion;

“Minister” means the Minister having charge and control of the execution of this Act.

Section 4. Intangible Cultural heritage to be afforded promotion and preservation under this Act shall be of any of the following categories:

- (1) folk literature and languages;
- (2) performing art;
- (3) social practices, rituals, custom and festive events;
- (4) knowledge and practices concerning the nature and the universe;
- (5) traditional craftsmanship;
- (6) folk plays, folk sports and martial art;
- (7) others as prescribed in the Ministerial Regulation.

The classification of Intangible Cultural Heritage in to any category under paragraph one shall be as prescribed by the Notification of the Commission.

Section 5. There shall be the Promotion and Preservation of Intangible Cultural Heritage Commission consisting of:

- (1) the Minister of Culture as Chairperson;
- (2) eleven *ex officio* qualified members, viz, Permanent Secretary for Tourism and Sport, Permanent Secretary for Agriculture and Co-operatives, Permanent Secretary for Interior, Permanent Secretary for Culture, permanent Secretary for Education, Director-General of the Department of Intellectual Property, Director-General of the Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine, Director-General of the Fine Arts Department, Director of the National Office of Buddhism, Permanent Secretary for the Bangkok Metropolitan Administration and President of the National Cultural Council of Thailand;
- (3) eight qualified members appointed by the Minister from persons possessing the knowledge and expertise in the fields of folk literature and languages, performing arts, social practices, rituals, customs and festive events, knowledge and practices concerning the nature and the universe, traditional craftsmanship, folk plays, folk sports and martial arts or Intangible Cultural Heritage management or other fields beneficial to the performance of duties under this Act, having regard also to the participation by the civil society sector and communities.

The Director-General shall be a member and secretary and the Director-General shall appoint Government officials of the Department of Cultural Promotion as assistant secretaries.

Section 6. A qualified member under section 5(3) shall possess the qualifications and shall not be under the prohibitions as follows:

a. Qualifications:

- (1) being of Thai nationality;
- (2) being of not less than thirty-five years of age;

b. Prohibitions:

- (1) being an incompetent person or a quasi-incompetent person;
- (2) being a holder of a political position, a member of a local assembly or a local administrator, an executive member or a holder of any position responsible for the administration of a political party, an adviser to a political party or an official of a political party;
- (3) having been expelled, dismissed or removed from the official service or a state agency or a State enterprise on the ground of corruption in the performance of duties or dismissed from employment in private organization on the ground of corruption in the performance of duties;
- (4) being a person of misbehavior or deficient morality.

Section 7. A qualified member under section 5(3) shall hold office for a term of four years and may be re-appointed. At the expiration of the term under paragraph one, if the appointment of new qualified members under section 5(3) has not yet been made, the qualified members who vacate office upon the expiration of the term shall remain in office in the interest of the continuance of work until the qualified members newly appointed take office.

Section 8. In the case where a qualified member under section 5(3) vacates office before the expiration of the term, the appointment of a qualified member shall be made to fill the vacancy within sixty days, except that where less than one hundred eighty days remain in the term of office of the qualified member the appointment of a qualified member may be omitted, and the replacing qualified member shall be in office for the remaining term of the replaced qualified member.

In the case where a qualified member under section 5(3) vacates office before the expiration of the term, the Commission shall consist of the total number of existing members until the appointment of a replacing qualified member is made under paragraph one.

Section 9. In addition to the vacation of office upon the expiration of the term under section 7, a qualified member under section 5(3) vacates office upon:

- (1) death;
- (2) resignation;
- (3) being removed by the Minister on the ground of neglect of duties, misbehavior or lack of competence;
- (4) being disqualified or being under any of the prohibitions under section 6;
- (5) being imprisoned by a final judgment to imprisonment except for an offence committed through negligence or a petty offence.

Section 10. The Commission shall have the powers and duties as follows:

- (1) to give recommendations or advice to the Minister in connection with the issuance of Ministerial Regulations under this Act;
- (2) to consider and give approval to policies and plans for the promotion and preservation of Intangible Cultural Heritage proposed by the Department of Cultural Promotion, the Commission on Promotion and Preservation of Intangible Cultural Heritage for Bangkok and the Provincial Commission on Promotion and Preservation of Intangible Cultural Heritage;
- (3) to issue Notifications in connection with the classification of Intangible Cultural Heritage under section 4 paragraph two;
- (4) to issue Rules in connection with rules for the preparation of preliminary lists of Intangible Cultural Heritage;
- (5) to issue Rules in connection with rules for work operation of the screening sub-committee under section 21;
- (6) to issue Rules in connection with rules for the consideration and selection of preliminary lists of Intangible Cultural Heritage for the purpose of listing Intangible Cultural Heritage;
- (7) to consider and give approval to the listing of Intangible Cultural Heritage;
- (8) to issue Rules in connection with rules and measures for the promotion and preservation of Intangible Cultural Heritage;
- (9) to consider and give approval to action plans and programmers for the promotion and preservation of Intangible Cultural Heritage as proposed by the Department of Cultural Promotion;
- (10) to supervise follow and evaluate the promotion and preservation of Intangible Cultural Heritage;
- (11) to monitor, oversee and prevent actions likely to cause injury to listed Intangible Cultural Heritage and give information or recommendations to users of Intangible Cultural Heritage;
- (12) to honor, by acclamation, persons, groups of persons, organizations or agencies undertaking activities beneficial to the promotion and preservation of Intangible Cultural Heritage;
- (13) to appoint a sub-committee or a working group for considering or performing any particular act as entrusted by the Commission;
- (14) to perform any other act as provided by law to be the power and duty of the Commission or as entrusted by the Council of Ministers.

Section 11. At a meeting of the Commission, the presence of not less than one-half of the total number of members is required to constitute a quorum.

At a meeting of the Commission, if the Chairperson is not present or is unable to perform the duty, one member amongst themselves shall be elected at the meeting to preside over it.

A decision of a meeting shall be by a majority of votes. In casting votes, each member shall have one vote. In the case of an equality of votes, the person presiding over the meeting shall have an additional vote as a casting vote.

The Commission must meet at least four times a year.

Section 12. The Commission shall appoint one or more screening sub-committees consisting of persons possessing knowledge and expertise in the categories of Intangible Cultural Heritage under section 4, for considering and giving the Commission academic opinions to assist the consideration as to the listing of Intangible Cultural Heritage.

Section 13. The provisions of section 11 shall apply to a meeting of a screening sub-committee, a sub-committee or a working group *mutatis mutandis*.

Section 14. There shall be the Commission on Promotion and Preservation of Intangible Cultural Heritage for Bangkok, consisting of:

(1) Permanent Secretary for the Bangkok Metropolitan Administration, as Chairperson;
 (2) Seven *ex officio* members, viz, the Director of the Cultural Networks Division of the Department of Cultural Promotion, Director of the Institute of Cultural Education of the Department of Cultural Promotion, Director of the Bangkok Primary Education Service Area Office, Director of the Office of the Promotion of Non-Formal Education and Informal Education for the Bangkok Area, Director of the Education Department of the Bangkok Metropolitan Administration, Director of the Culture, Sports and Tourism Department of the Bangkok Metropolitan Administration and President of the Bangkok Metropolitan Cultural Council;

(3) six qualified members appointed by Permanent Secretary for the Bangkok Metropolitan Administration from person possessing the knowledge and expertise in the fields of folk literature and languages, performing arts, social practices, rituals, customs and festive event, knowledge and practices concerning the nature and the universe, traditional craftsmanship, folk plays, folk sports and martial arts or Intangible Cultural Heritage management or other fields beneficial to the performance of duties under this Act, having regard to the participation by the civil society sector and communities.

The Director of the Cultural Division of the Culture, Sports and Tourism Department of the Bangkok Metropolitan Administration shall be a secretary and the Director-General shall appoint one official of the Department of Cultural Promotion as an assistant secretary, provided That the Permanent Secretary of the Bangkok Metropolitan Administration may appoint one official of the Culture, Sports and Tourism Department of the Bangkok Metropolitan Administration as another assistant secretary.

Section 15. There shall be the Provincial Commission on Promotion and Preservation of Intangible Cultural Heritage, consisting of:

(1) the Provincial Governor, as Chairperson;

(2) five *ex officio* members, viz, the Provincial Cultural Affairs Official, Director of the Primary Education Service Area Office 1, Director of the Provincial Office of the Promotion of Non-Formal Education and Informal Education, President of the provincial Administrative Organisation and president of the Provincial Culture Council;

(3) six qualified members appointed by the provincial Governor from persons possessing the knowledge and expertise in the fields of folk literature and languages, performing arts, social practices, rituals, customs and festive events, knowledge and practices concerning the nature and the universe, traditional craftsmanship, folk plays, folk sports and martial arts or intangible cultural heritage management or other fields beneficial to the performance of duties under this Act, having regard also to the participation by the civil society sector and communities.

The Provincial Governor shall appoint officials of the Provincial Cultural Office as a secretary and assistant secretaries.

Section 16. The Commission on Promotion and Preservation of Intangible Cultural Heritage Commission for Bangkok and the Provincial on Promotion and Preservation of Intangible Cultural Heritage have the power and duties as follows:

(1) to propose policies and plans for the promotion and preservation of Intangible Cultural Heritage of Bangkok or Province, as the case may be, and propose directions for the promotion and preservation of Intangible Cultural Heritage of the country to the Commission;

(2) to work together with communities for preparing preliminary lists of Intangible Cultural Heritage;

(3) to consider and select Intangible Cultural Heritage from preliminary lists of Intangible Cultural Heritage for the purpose of making recommendations to the Commission that Intangible Cultural Heritage be listed;

(4) to co-ordinate co-operative networks amongst State or private agencies and congregate resources for the promotion and preservation of Intangible Cultural Heritage;

(5) to disseminate, publicize and transfer knowledge in connection with Intangible Cultural Heritage

(6) to promote the appreciation and the transmission of Intangible Cultural Heritage;

(7) to perform any other act as entrusted by the Commission.

Section 17. The provisions of section 6, section 7, section 8, section 9 and section 11 shall apply to the Commission on Promotion and Preservation of Intangible Cultural Heritage Commission for Bangkok and the Provincial Commission on promotion and preservation of Intangible Cultural Heritage *mutatis mutandis*.

Section 18. The Department of Cultural promotion shall serve as the secretariat of the Commission and be responsible for clerical and academic affairs of the Commission and shall have the powers and duties as follows;

(1) to propose to the Commission policies and plans for the promotion and conservation of Intangible Cultural Heritage of the country;

(2) to propose to the Commission action plans and programmers for the promotion and preservation of Intangible Cultural Heritage in the aspects of financial support, academic affairs, training, dissemination and exchange of knowledge or preservation and transmission or in other aspects beneficial to the promotion and preservation of Intangible Cultural Heritage;

(3) to propose to the Commission measures for the promotion and preservation of Intangible Cultural Heritage as well as direction for co-operation amongst communities which have Intangible Cultural Heritage;

(4) to gather and prepare preliminary lists of Intangible Cultural Heritage of the country;

(5) to publish the listing of Intangible Cultural Heritage approved by the Commission;

(6) to promote and encourage co-operative networks amongst State or private agencies concerned for the purpose of the promotion and preservation of Intangible Cultural Heritage, both in the country and in foreign countries;

(7) to disseminate, publicize and transfer knowledge in connection with Intangible Cultural Heritage;

(8) to carry out training and research on Intangible Cultural Heritage;

(9) to promote the transmission of Intangible Cultural Heritage;

(10) to perform any other act as entrusted by the Commission.

Section 19. In the performance of duties, the Commission, the Commission on Promotion and Preservation of Intangible Cultural Heritage Commission for Bangkok, the provincial Commission on Promotion and Preservation of Intangible Cultural Heritage, a screening sub-committee, a working group or the Department of Cultural Promotion may, when it deems appropriate, request the presence of any person for giving facts, explanations, opinions or academic advice and may request co-operation from any person for the purpose of acquiring facts or exploring any activities likely to have impacts on Intangible Cultural Heritage.

Section 20. When the Commission on Promotion and Preservation of Intangible Cultural Heritage Commission for Bangkok or the Provincial Commission on Promotion and Preservation of Intangible Cultural Heritage has made its consideration and deemed it appropriate to have any Intangible Cultural Heritage listed, it shall nominate such Intangible Cultural Heritage to the Department of Cultural Promotion for referring the same to the Commission for consideration.

Section 21. In considering the listing of any Intangible Cultural Heritage under section 20, the Department of Cultural Promotion shall also refer it to a screening committee under section 12 for considering and giving academic opinions in order to assist the consideration of the Commission as to the listing of such Intangible Cultural Heritage, in accordance with the Rule prescribed by the Commission.

Section 22. When the Commission considers the matter and is of the opinion that any particular Intangible Cultural Heritage meets the requirements in the Rule prescribed by the Commission and should be treated intangible cultural heritage, the Director-General shall publish the listing of such of intangible cultural heritage in the Government Gazette.

Section 23. When it subsequently that the listing of any particular Intangible Cultural Heritage has been made inaccurately or by mistake as to fundamental facts or that there occurs a change in known facts, the Commission shall have the power to amend or annul the listing of such Intangible Cultural Heritage.

Section 24. When it appears that there occurs an act causing injury to listed Intangible Cultural Heritage, the Commission shall make recommendations to the Minister for issuing an order restraining the said injurious act, except that in the case of urgent necessity or the likelihood of grave injury, the Minister shall have the power to issue an order restraining such injurious act.

Section 25. All Intangible Cultural Heritage published by the Ministry of Culture as listed Intangible Cultural Heritage prior to the day on which this Act comes into force shall be listed Intangible Cultural Heritage under this Act.

Section 26. The Minister of Culture shall have charge and control of the execution of this Act and shall have the power to issue Ministerial Regulations for Regulations for the execution of this Act.

Such Ministerial Regulation shall come into force upon their publication in the Government Gazette.

Countersigned by:
General Prayut Chan-ocha
Prime Minister

พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

พ.ศ. ๒๕๕๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

เป็นปีที่ ๗๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” หมายความว่า ความรู้ การแสดงออก การประเพณีปฏิบัติ หรือทักษะ ทางวัฒนธรรมที่แสดงออกผ่านบุคคล เครื่องมือ หรือวัตถุ ซึ่งบุคคล กลุ่มบุคคล หรือชุมชน ยอมรับและรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และมีการสืบทอดกันมาจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งโดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน

“ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มคนกลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่ม ที่มีความรู้ มีการประเพณีปฏิบัติ สืบทอด หรือมีส่วนร่วมในมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมนั้น

ก. คุณสมบัติ

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์

ข. ลักษณะต้องห้าม

- (๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๓) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถูกเลิกจ้างจากหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่

- (๔) เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๓) ขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๘ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๓) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิก็ได้ และให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๓) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตามวาระหนึ่ง

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๓) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖
- (๕) ต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) พิจารณาและให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรม คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัดเสนอ

(๓) ออกประกาศเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตามมาตรา ๔ วรรคสอง

(๔) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการกลั่นกรองตามมาตรา ๒๑

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๗) พิจารณาและให้ความเห็นชอบการขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๘) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๙) พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนงานและโครงการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมเสนอ

(๑๐) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๑๑) สอดส่อง ดูแล ค้ำครอง ป้องกันมิให้มีการกระทำอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ขึ้นบัญชีไว้ ตลอดจนให้ข้อมูลหรือคำแนะนำแก่ผู้ที่นำมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไปใช้

(๑๒) ประกาศเกียรติคุณเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานที่ทำคุณประโยชน์เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๑๓) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๑ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

คณะกรรมการต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการกลั่นกรองขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ ซึ่งประกอบด้วยผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญตามลักษณะมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตามมาตรา ๔ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นทางวิชาการเพื่อประกอบการพิจารณาขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม แก่คณะกรรมการ

มาตรา ๑๓ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการกลั่นกรอง คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนเจ็ดคน ได้แก่ ผู้อำนวยการกองกิจการเครือข่ายทางวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ผู้อำนวยการสถาบันวัฒนธรรมศึกษา กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร และประธานสภาวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหกคน ซึ่งปลัดกรุงเทพมหานครแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา ด้านศิลปะการแสดง ด้านแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล ด้านความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล ด้านงานช่างฝีมือดั้งเดิม ด้านการเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ด้านการบริหารจัดการมรดกภูมิปัญญา ทางวัฒนธรรม หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึง การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและชุมชนด้วย

ให้ผู้อำนวยการกองวัฒนธรรม สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร เป็นเลขาธิการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมส่งเสริมวัฒนธรรมคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยเลขาธิการ ทั้งนี้ ปลัดกรุงเทพมหานครอาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร อีกคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยเลขาธิการก็ได้

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนห้าคน ได้แก่ วัฒนธรรมจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต ๑ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด และประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัด

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหกคน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา ด้านศิลปะการแสดง ด้านแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล ด้านความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล ด้านงานช่างฝีมือดั้งเดิม ด้านการเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ด้านการบริหารจัดการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและชุมชนด้วย

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของกรุงเทพมหานครหรือจังหวัด แล้วแต่กรณี และอาจเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศต่อคณะกรรมการ

(๒) ดำเนินการร่วมกับชุมชนเพื่อจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๓) พิจารณาและคัดเลือกมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจากรายการเบื้องต้น มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อเสนอขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมต่อคณะกรรมการ

(๔) ประสานงานเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน รวมทั้งระดมทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๕) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๖) ส่งเสริมให้รู้คุณค่าและมีการสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๗ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัด โดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการรับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศ
ต่อคณะกรรมการ

(๒) เสนอแผนงานและโครงการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ด้านเงินอุดหนุน
ด้านวิชาการ ด้านการฝึกอบรม ด้านการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ด้านการอนุรักษ์และสืบทอด
หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมต่อคณะกรรมการ

(๓) เสนอมาตรการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม รวมทั้งแนวทางการร่วมมือ
ระหว่างชุมชนที่มีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมต่อคณะกรรมการ

(๔) รวบรวมและจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศ

(๕) ประกาศขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการ

(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง
เพื่อการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๗) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๘) ฝึกอบรมและศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๙) ส่งเสริมให้มีการสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๙ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการ คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
ประจำจังหวัด คณะอนุกรรมการกลั่นกรอง คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือกรมส่งเสริมวัฒนธรรม
อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็น หรือคำแนะนำทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร
และอาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง หรือเพื่อสำรวจกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบ
ต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

มาตรา ๒๐ เมื่อคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร
หรือคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นสมควร
ให้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมรายการใดได้รับการขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ให้เสนอ
มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมรายการนั้นต่อกรมส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณา

มาตรา ๒๑ ในการพิจารณาขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมรายการใดตามมาตรา ๒๐
ให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมเสนอให้คณะอนุกรรมการกลั่นกรองตามมาตรา ๑๒ พิจารณาให้ความเห็น
ทางวิชาการเพื่อประกอบการพิจารณาขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมรายการนั้นของคณะกรรมการด้วย
ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๒ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่ามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมรายการใด เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และสมควรได้รับการขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ให้อธิบดีประกาศการขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมนั้นในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๓ เมื่อปรากฏในภายหลังว่าการพิจารณาขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม รายการใดเป็นไปโดยคลาดเคลื่อนหรือสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ หรือมีข้อเท็จจริงปรากฏ ที่เปลี่ยนแปลงไป ให้คณะกรรมการมีอำนาจแก้ไขหรือยกเลิกการขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม รายการนั้นได้

มาตรา ๒๔ เมื่อปรากฏว่ามีการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ที่ขึ้นบัญชีไว้ ให้คณะกรรมการเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อมีคำสั่งให้ระงับการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย ดังกล่าวได้ เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือเป็นกรณีที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งระงับการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นได้

มาตรา ๒๕ ให้บรรดามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่กระทรวงวัฒนธรรมได้ประกาศ ขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไว้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นมรดก ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้ขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และ มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเป็นสมบัติล้ำค่าที่ได้มีการสร้างสรรค์ สืบสม ปลูกฝัง และสืบทอดในชุมชนจากคนรุ่นหนึ่งมายังคนอีกรุ่นหนึ่ง แต่ในปัจจุบันมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมดังกล่าว ได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ บางครั้งมีการนำมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไปใช้ในทางที่บิดเบือน หรือไม่เหมาะสมและอาจเป็นเหตุให้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเหล่านั้นต้องเสื่อมสูญไปอย่างน่าเสียดาย สมควรจัดให้มีการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้มีความสืบเนื่องและยั่งยืนสืบไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

**Regulations of Committee for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage on Criteria
for Preliminary Listing of Intangible Cultural Heritage
2017 (B.E. 2560)**

Whereas it is appropriate to stipulate the regulations of Committee for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage on criteria for preliminary listing of intangible cultural heritage 2017 (B.E.) 2560, for the purpose of smooth operation,

By virtue of Section 10 (4) of the Act on Safeguarding Intangible Cultural Heritage 2016 (B.E. 2559), the Committee for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage therefore issued the regulations as follows.

Clause 1. These regulations are called the "Regulations of Committee for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage on criteria for preliminary listing of intangible cultural heritage 2017 (B.E.2560)".

Clause 2. These regulations shall enter into force on the days following the date of notification onwards.

Clause 3. In these regulations,

"Intangible cultural heritage" refers to cultural knowledge, practices or skills expressed through individuals, tools or objects, which are accepted by individuals, a group of people or community, are sensed as shared ownership and have been inherited from one generation to another, may be adjusted in response to their environment according to the provisions of the law on the safeguarding of intangible cultural heritage.

"Community" means a group of people or several groups with knowledge, inherited practices or participation in that intangible cultural heritage according to the provisions of the law on the safeguarding of intangible cultural heritage.

"Survey of intangible cultural heritage" refers to the operation to obtain information on intangible cultural heritage available in one's own province.

"Preliminary listing of intangible cultural heritage" refers to information on the listed intangible cultural heritage in one's own province.

"Preliminary listing of national intangible cultural heritage" means information on the listed intangible cultural heritage, which is compiled and prepared by the Department of Cultural Promotion from preliminary listing of intangible cultural heritage of Bangkok Metropolis and the provinces.

Clause 4. Bangkok Committee for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage and the Provincial Committee for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage shall work with communities and or people involved in surveying the intangible cultural heritage for preliminary listing of intangible cultural heritage.

Form for intangible cultural heritage survey (Form Torpor. 1) and Form for preliminary listing of intangible cultural heritage (Form MorPor. 2) shall accord with the forms attached to these regulations.

Clause 5. The survey of intangible cultural heritage according to Form MorPor. 1 shall be at least conducted to obtain information as follows.

- (1) Nature of the intangible cultural heritage
- (2) Brief details about the intangible cultural heritage
- (3) Practice area of the intangible cultural heritage
- (4) People practicing and carrying on the intangible cultural heritage
- (5) Status of the persistence of intangible cultural heritage

Clause 6. Bangkok Committee for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage and the Provincial Committee for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage shall use information obtained from the survey of intangible cultural heritage for preliminary listing of intangible cultural heritage according to Form MorPor. 2 based on the criteria below.

(1) Nature of the intangible cultural heritage, including the item name or the local name, history, the essence of intangible cultural heritage in brief, specific characteristics that represent the identity of intangible cultural heritage and practice area

(2) Value and role of the community way toward the intangible cultural heritage, including the value and role of the community important to the intangible cultural heritage

(3) Measures to safeguard the intangible cultural heritage, including the projects, activities conducted of the listed intangible cultural heritage, information on the promotion, support from the government organizations or the private sector or civil society (if any) and other measures to safeguard the listed intangible cultural heritage that are expected to be implemented in the future.

(4) Current status, including the persistence of intangible cultural heritage, current status of passing on knowledge, threats and name list of the main inheritors

(5) Consent of the community to preliminary listing of intangible cultural heritage

Clause 7. Upon completion of preliminary listing of intangible cultural heritage, the secretary to Bangkok Committee for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage and the secretary to the Provincial Committee for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage shall submit the preliminary listing of intangible cultural heritage to the Cultural Promotion Department in the form of document and memory card, 2 sets each within the period announced by the Cultural Promotion Department.

Clause 8. The Provincial Cultural Office and the Culture Division, Culture, Sports and Tourism Department, Bangkok Metropolis shall announce the preliminary list of intangible cultural heritage that has been prepared and published to create public awareness and enable the people to research, refer to and check.

Clause 9. The Department of Cultural Promotion shall compile the preliminary listing of intangible cultural heritage of Bangkok Metropolis and the preliminary listing of intangible cultural heritage of the provinces for preliminary listing of national intangible cultural heritage and dissemination for the public to be able to research, refer to and check with the following procedure.

(1) Analysis of the preliminary list of intangible cultural heritage

(2) Identification of the preliminary list of intangible cultural heritage according to the announcement of Committee for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage on the prescribed nature of intangible cultural heritage 2017 (B.E. 2560), preparation of announcement on the preliminary list of national intangible cultural heritage with the details of each item according to Form MorPor. 2.

Clause 10. Bangkok Committee for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage and the Provincial Committee for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage shall be check the preliminary list of intangible cultural heritage to be updated. Information shall be updated every 3 years and shall be notified to the Department of Cultural Promotion.

Clause 11. The Director General of the Cultural Promotion Department shall be in charge according to these regulations with the power to examine the problems arising from these regulations or give orders in the case of non-compliance with the regulations properly.

Announced on 27 February 2017

(Mr. Veera Rojpojanarat)

Minister of Culture

Chairman of Committee for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมพ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจึงได้ออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเรื่องหลักเกณฑ์การจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” หมายความว่า ความรู้ การแสดงออก การประเพณีปฏิบัติ หรือทักษะ ทางวัฒนธรรมที่แสดงออกผ่านบุคคล เครื่องมือ หรือวัตถุ ซึ่งบุคคล กลุ่มคน หรือชุมชนยอมรับและรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และมีการสืบทอดกันมาจากรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่งโดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

“ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มคนกลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่ม ที่มีความรู้ มีการประเพณีปฏิบัติสืบทอดหรือมีส่วนร่วมในมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมนั้น ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

“การสำรวจมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” หมายความว่า การดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัด

“รายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” หมายความว่า ข้อมูลรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัด

“รายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศ” หมายความว่า ข้อมูลรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมรวบรวมและจัดทำจากรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของกรุงเทพมหานครและจังหวัด

ข้อ ๔ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัดดำเนินการร่วมกับชุมชนและหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สำรวจมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

/ ผู้แบบสำรวจ....

แบบสำรวจมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (แบบ มก.๑) และแบบจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (แบบ มก.๒) ให้เป็นไปตามแบบท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๕ การสำรวจมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ตามแบบ มก.๑ อย่างน้อยต้องดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ดังต่อไปนี้

- (๑) ลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
- (๒) รายละเอียดโดยสังเขปเกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
- (๓) พื้นที่ปฏิบัติของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
- (๔) ผู้ที่ถือปฏิบัติและสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
- (๕) สถานการณ์คงอยู่ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ข้อ ๖ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัดนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม มาจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ตามแบบ มก.๒ โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย ชื่อรายการหรือชื่อเรียกในท้องถิ่น ประวัติความเป็นมา สาระสำคัญของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมโดยสังเขป ลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และพื้นที่ปฏิบัติ

(๒) คุณค่าและบทบาทของวิถีชุมชนที่มีต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย คุณค่า และบทบาทของชุมชนที่สำคัญต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๓) มาตรการในการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย โครงการ กิจกรรมที่มีการดำเนินงานของรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ข้อมูลการส่งเสริม สนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม (ถ้ามี) และมาตรการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จะดำเนินการในอนาคต

(๔) สถานภาพปัจจุบัน ประกอบด้วย สถานการณ์คงอยู่ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม สถานภาพปัจจุบันของการถ่ายทอดความรู้ ปัจจัยคุกคาม และรายชื่อผู้สืบทอดหลัก

(๕) การยินยอมของชุมชนในการจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

ข้อ ๗ เมื่อจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเสร็จแล้ว ให้ฝ่ายเลขานุการในคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร และฝ่ายเลขานุการในคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัด ส่งข้อมูลรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมในรูปแบบเอกสารและแผ่นบันทึกข้อมูล อย่างละ ๒ ชุด ภายในระยะเวลาตามประกาศของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

ข้อ ๘ ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดและกองวัฒนธรรม สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร ประกาศรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้จัดทำไว้ และเผยแพร่แก่ประชาชน เพื่อสร้างความตระหนักรับรู้รวมทั้งให้ประชาชนสามารถค้นคว้า อ้างอิง และตรวจสอบได้

ข้อ ๙ ให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมรวบรวมรายชื่อ รายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของ กรุงเทพมหานคร และรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของจังหวัด เพื่อจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศและเผยแพร่แก่ประชาชน เพื่อให้สามารถค้นคว้า อ้างอิง และตรวจสอบได้โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

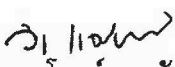
(๑) วิเคราะห์รายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

(๒) กำหนดรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เรื่อง การกำหนดลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๖๐ จัดทำประกาศรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศ โดยมีรายละเอียดแต่ละรายการตามแบบ มก.๒

ข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัด ตรวจสอบข้อมูลรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้เป็นปัจจุบัน โดยหากเป็นรายการที่มีการปฏิบัติอย่างแพร่หลาย ให้มีการปรับปรุงข้อมูล ทุก ๓ ปี และแจ้งให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมทราบ

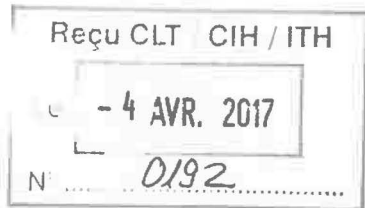
ข้อ ๑๑ ให้อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรมเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจวินิจฉัยสั่งการในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายวิระ โรจน์พจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

ประธานกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

Notification of the Ministry of Culture

Subject: Registration of the Inventory of National Intangible Cultural Heritage of the Year 2011

With recognition of the necessity to safeguard, protect, promote and carry on intangible cultural heritage, so the Ministry of Culture announced the inscription of national intangible cultural heritage of the year 2011 for primary protection of 30 items as follows.

Domain of performing arts includes 2 categories, 5 items below.

1. Music category, including:
  - 1.1 Krachappi
  - 1.2 Pin pia
  - 1.3 Sepha
2. Performance category, including:
  - 2.1 Lakhon Nok
  - 2.2 Show in the royal ceremony

Domain of traditional craftsmanship includes 3 categories, 5 items below.

1. Textile and textile products making category, including:
  - 1.1 Indigo dyed cloth
2. Basketry category, namely:
  - 2.1 Bamboo basketry
3. Woodwork, including:
  - 3.1 Thai traditional folk house
  - 3.2 Kolae boat
  - 3.3 Tang Yuak craft

Domain of folk literature includes 1 category, 5 items as follows.

1. Folk tale / legend category, including:
  - 1.1 Pla Boo Tong tale
  - 1.2 Legend of Chamadevi
  - 1.3 Legend of Pa Daeng Nang Ai
  - 1.4 Legend of Mae Nak Phra Khanong
  - 1.5 Legend of Nang Luead Khao

Domain of Thai sport wisdom includes 2 categories, 5 items as follows.

1. Folk sport category, including:
  - 1.1 Thai kite
  - 1.2 Takraw
  - 1.3 Tee Jub
  - 1.4 Yae Long Ru
2. Martial arts category, namely:
  - 2.1 Krabi Krabong)

Domain of social practices, rituals and festivals includes 3 categories, 5 items as follows.

1. Manners category, including:
  - 1.1 Thai-style show of respect
2. Custom, tradition category, including:
  - 2.1 Khwankao ceremony
  - 2.2 Wai Kru ceremony
3. Festival category, including:
  - 3.1 Songkran
  - 3.2 Loy Kratong

Domain of knowledge about nature and the universe includes 2 categories, 5 items as follows.

1. Food and nutrition category, including:
  - 1.1 Thai fish sauce
  - 1.2 Tom Yum Gong
  - 1.3 Pad Thai
2. Thai traditional medicine and folk medicine category, including:
  - 2.1 Thai hermit exercise
  - 2.2 Nuad Thai (Traditional Thai Massage)

In this regard, the Ministry of Culture will continue to promote, encourage the exchange of knowledge and the transmission of cultural heritage declared on the list by various methods as appropriate.

Announced on 2 September 2011

-Signature-
(Mrs. Sukumol Kunplome)
Minister of Culture

Nuad Thai

Nuad Thai is an integration of both science and art in traditional healthcare. It constitutes a component of Thai traditional medicine, which has been chiefly influenced by Buddhist beliefs and local cultures. Historical evidences show that the practice dates back at least six centuries.

As science, along with other certain renowned medical traditions, *Nuad Thai* explains health and the body in terms of energy flow, and the energy paths are called *sen*, literally translated as 'line'. Nevertheless, *sen* is a concept distinct from the meridians of traditional Chinese medicine and *nadi* of yoga. Traditional Thai massage theory holds that there is a web of *sen*, totaling 72,000 lines, running and crisscrossing throughout the human body. Ten of these channels are principal ones known as *sen prathan sib*, which forms the basis of diagnosis and treatment in *Nuad Thai*.

Nuad Thai therapists would help adjust the patients' body energy and structure, using their hands, elbows, knees, and feet to synchronize a combination of pressing, kneading, squeezing, pounding, chopping, bending or stretching along *sen prathan sib* and other lines. This body manipulation aims to treat illnesses caused by hindered energy flow in *sen* lines and to restore the balance of *dhatu*, the four body elements, namely earth water wind and fire. Illnesses occur when they are thrown off balance, or one renders obstruction to others. In addition, other massage aids such as herbal hot compress may be performed to reduce inflammation and relax affected muscles.

As art, *Nuad Thai* is characterized by a holistic approach to health enhancement. Practitioners would engage their patients in uplifting morale and giving encouragement while examining and treating them. This kindness toward patients is a complementary element that enhances the healing power of *Nuad Thai* for both body and mind.

In terms of spirituality, *Nuad Thai* practitioners stand in the middle between their teachers and patients. To the former they accord high respect. Generally teachers in Thai society are held in high esteem, they are even more so in the fields of health. *Nuad Thai* Teachers (*guru*) are highly respected as the source of knowledge and professional code of conduct and whose moral virtue and wisdom are believed to contribute to successful healing. *Nuad Thai* practitioners customarily pay respect to the teachers before giving a massage to a patient.

They, as a rule, conduct a ceremony to express their gratitude on an annual basis. These rituals are essential elements in the tradition of moral and knowledge transmission. As to patients, *Nuad Thai* practitioners are regarded as care providers and, therefore, against the etiquette to charge any fees. The patients may pay a small sum as token of gratitude, known as ‘*kha guru*’, literally teacher’s worth. Or in some cases, they may offer something in kind in return, but by no means obligatory.

Nuad Thai has been prevalent as a form of self-care within families and communities, and it continues till today across all regions of Thailand. It is a familiar sight to see children giving a back walking massage to their parents or older family members. Farmers and workers can rely on folk massage healers in their villages to relieve muscle aches and stiffness from their toils. These healers, according to official records, number 25,205 nationwide.

Practicing *Nuad Thai* in the family and community thus exemplifies social actions based on self-reliance and mutual help, it thus promotes loving-kindness, a quality that has defined Thailand as caring society. The continuation of the tradition helps uphold the community’s standing, firmly anchored in its history and local wisdom that apply knowledge and morale to improve health and quality of life.

Owing to the impact of modernization and urbanization in the recent past, however, *Nuad Thai* has evolved from a traditional practice into an income-generating occupation and a promising healthcare option. Following its being recognized as a branch of Thai traditional medicine, *Nuad Thai* education and training has been established and expanding rapidly. The practice has been incorporated into the national health system. Practitioners of *Nuad Thai* in both tracks – *Nuad Thai* therapy and *Nuad Thai* for health promotion – are available in state health facilities and private establishments throughout the country. Presently *Nuad Thai* has gained wider acceptance for its dual role as a culturally empowering self-care practice for the family and the community and as an effective treatment option along with the modern western mode of healthcare.

ประกาศกระทรวงวัฒนธรรม

เรื่อง การขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๔

กระทรวงวัฒนธรรมตระหนักถึงความจำเป็นในการปกป้องคุ้มครอง ส่งเสริม และสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม จึงประกาศขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๔ เพื่อการคุ้มครองในเบื้องต้น จำนวน ๓๐ รายการ คือ

สาขาศิลปการแสดง จำนวน ๒ ประเภท ๕ รายการ ประกอบด้วย

๑. ประเภทดนตรี ได้แก่

๑.๑ กระจับปี

๑.๒ เป็ยะ

๑.๓ ชับเสภา

๒. ประเภทการแสดง ได้แก่

๒.๑ ละครนอก

๒.๒ การแสดงในพระราชพิธี

สาขางานช่างฝีมือดั้งเดิม จำนวน ๓ ประเภท ๕ รายการ ประกอบด้วย

๑. ประเภทผ้าและผลิตภัณฑ์จากผ้า ได้แก่

๑.๑ ผ้าย้อมคราม

๒. ประเภทเครื่องจักสาน ได้แก่

๒.๑ เครื่องจักสานไม้ไผ่

๓. ประเภทเครื่องมือ ได้แก่

๓.๑ เรือนไทยพื้นบ้านดั้งเดิม

๓.๒ เรือกอและ

๓.๓ งานช่างแทงหยวก

สาขาวรรณกรรมพื้นบ้าน จำนวน ๑ ประเภท ๕ รายการ ประกอบด้วย

๑. ประเภทนิทาน / ตำนานพื้นบ้าน ได้แก่

๑.๑ นิทานปลาบู่ทอง

๑.๒ ตำนานจามเทวี

๑.๓ ตำนานผาแดงนางไอ่

๑.๔ ตำนานแม่นากพระโขนง

๑.๕ ตำนานนางเลียดขาว

/สาขากีฬา...

สาขากีฬาภูมิปัญญาไทย จำนวน ๒ ประเภท ๕ รายการ ประกอบด้วย

๑. ประเภทกีฬาพื้นบ้าน ได้แก่

- ๑.๑ ว่าวไทย
- ๑.๒ ตะกร้อ
- ๑.๓ ตีจับ
- ๑.๔ แย้ลรุง

๒. ประเภทศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ได้แก่

- ๒.๑ กระบี่กระบอง

สาขาแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรมและงานเทศกาล จำนวน ๓ ประเภท ๕ รายการ
ประกอบด้วย

๑. ประเภทมหรยาท ได้แก่

- ๑.๑ การแสดงความเคารพแบบไทย

๒. ประเภทขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่

- ๒.๑ ทำขวัญข้าว
- ๒.๒ พิธีไหว้ครู

๓. ประเภทงานเทศกาล ได้แก่

- ๓.๑ สงกรานต์
- ๓.๒ ลอยกระทง

สาขาความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล จำนวน ๒ ประเภท ๕ รายการ ประกอบด้วย

๑. ประเภทอาหารและโภชนาการ ได้แก่

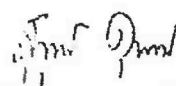
- ๑.๑ น้ำปลาไทย
- ๑.๒ ต้มยำกุ้ง
- ๑.๓ ผัดไทย

๒. ประเภทการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน ได้แก่

- ๒.๑ ฤๅษีตัดตน
- ๒.๒ นวดไทย

ในการนี้ กระทรวงวัฒนธรรม จะดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และถ่ายทอดมรดกวัฒนธรรมที่ได้รับการประกาศอยู่ในบัญชีรายชื่อโดยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔

(นางสุกมล คุณปลื้ม)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

นวดไทย

นวดไทย เป็นศาสตร์และศิลป์ทางการแพทย์ดั้งเดิมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพที่มีอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและพระพุทธศาสนา โดยปรากฏหลักฐานแน่ชัดเกี่ยวกับการนวดไทยในสังคมไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖๐๐ ปีมาแล้ว

ในเชิงของความเป็นศาสตร์ การนวดไทยถือว่าสุขภาพร่างกายของมนุษย์มีพลังที่เคลื่อนไหวผ่าน “เส้น” (*sen*) ซึ่งแตกต่างจากเส้นลมปราณ (*meridian*) ของการแพทย์จีน และนาดี (*nadi*) ของโยคะศาสตร์ โดย “เส้น” ในศาสตร์การนวดไทยนี้เป็นเครือข่ายร่างแหเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ทั่วร่างกายเข้าด้วยกันจำนวน ๗๒,๐๐๐ เส้น และมีเส้นหลักอยู่ ๑๐ เส้น เรียกว่า ‘เส้นประธานสิบ’

นวดไทยจะใช้เส้นประธานสิบเป็นหลักในการตรวจวินิจฉัยและบำบัดโรค โดยการใช้มือหรือส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ศอก เข่า เท้า ในการกด คลึง บีบ จับ ทูบ สับ ตัด ดึง ไปตามแนวของเส้นประธานสิบ และเส้นอื่น ๆ อันเป็นกรรมวิธีปรับพลังและโครงสร้าง เพื่อการบำบัดความเจ็บป่วยอันเกิดจากลมในเส้น (*sen*) ติดขัด และทำให้ธาตุทั้ง ๔ (*dhatu* หรือ four body elements) ได้แก่ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม ธาตุไฟให้เป็นปกติ นอกจากนี้ใช้มือและส่วนต่าง ๆ ในการนวดแล้ว ยังมีการใช้อุปกรณ์การนวดประกอบด้วย เช่น ลูกประคบสมุนไพร (*herbal hot compress*) เพื่อลดการอักเสบและผ่อนคลายกล้ามเนื้อ

ในเชิงของความเป็นศิลป์ นวดไทยยังมีเอกลักษณ์ที่แสดงถึงการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม โดยหมอนวดมักโอภาปราศรัยกับผู้มารับบริการนวด ถามไถ่อาการเจ็บป่วย ไปจนถึงพูดคุยปลุกปลอบให้กำลังใจด้วยความเมตตากรุณา อันเป็นการเสริมพลังการบำบัดรักษาทั้งกายและจิตใจไปพร้อม ๆ กัน นอกจากนี้ การนวดไทยยังยึดมั่น เคารพ บูชา คุณงามความดีและความรู้ของครูบาอาจารย์ต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนช่วยให้ทั้งหมอนวดและผู้ป่วยประสบผลสำเร็จในการเยียวยา เนื่องจากครูเป็นผู้ประสิทธิ์วิชาความรู้และจรรยาแพทย์ นวดไทยจึงให้ความสำคัญกับการระลึกถึงครูทุกครั้งก่อนทำการนวด และมีการประกอบพิธีไหว้ครูประจำปี ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของวัฒนธรรมการถ่ายทอดความรู้ และเป็นเครื่องช่วยให้หมอนวดไทยอยู่ในกรอบจริยธรรมของการรักษา เยียวยา และดำรงตนอยู่ในศีลในธรรม ทั้งนี้ หมอนวดจะไม่เรียกร้องค่าตอบแทนใด ๆ จากผู้ป่วย แต่การตอบแทนของผู้ป่วยด้วยเงิน หรือบางสิ่ง คือค่าครูที่แสดงถึงความสำนึกในบุญคุณของครู ซึ่งค่าครูนี้จะไม่บังคับ ขึ้นอยู่กับศรัทธาของผู้ป่วยที่จะตอบแทน

บทบาทของภูมิปัญญาการนวดไทยในการดูแลสุขภาพนั้น เริ่มตั้งแต่สมาชิกในครอบครัวและชุมชนต่าง ๆ ทุกวันนี้ยังพบเห็นเด็กซิ่นเหยียบนวดบนร่างกายของพ่อแม่ปู่ย่าตายาย และพบหมอนวดประจำหมู่บ้านหรือหมอนวดพื้นบ้านที่อาศัยอยู่ตามหมู่บ้านทั่วประเทศไทยประมาณ ๒๕,๒๐๕ คน โดยหมอนวดเหล่านี้ช่วยบิบนวดผ่อนคลายความปวดเมื่อยตามร่างกายของผู้ทำงานในไร่นา นับเป็นการปฏิบัติการทางสังคมที่ยึดหลักการพึ่งพาและช่วยเหลือกันในชุมชน ส่งเสริมให้สังคมไทยเป็นสังคมของการเอื้ออาทร การนวดไทยจึงเป็นการดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของชุมชนที่มีรากเหง้าความเป็นมาและมีภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ในการจัดการกับสุขภาพหรือความเจ็บป่วย

นวดไทยนอกจากจะสืบทอดต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาลแล้ว ยังพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยเงื่อนไขของปัจจุบันสมัย ในสังคมเมือง การนวดไทยสามารถนำไปสู่อาชีพประเภทหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้หาเลี้ยงครอบครัว ทั้งมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนนวดไทยให้เป็นวิชาชีพการแพทย์แผนไทยด้านการนวดไทยอีกด้วย ทุกวันนี้จึงมีการบริการนวดไทยในระบบบริการสุขภาพของประเทศซึ่งมีหมอนวดไทยให้บริการเพื่อการบำบัดรักษา และการส่งเสริมสุขภาพกระจายอยู่ทั่วไป โดยนวดไทยได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่ามีบทบาทในการดูแลตนเองในครอบครัวและชุมชน และเป็นการรักษาทางเลือกควบคู่ไปกับการดูแลสุขภาพตามแบบแผนตะวันตกสมัยใหม่